NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

L. A. GEELHOED

prednesené 16. februára 2006 [1]

I — Úvod

1. Otázky, ktoré položil Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Taliansko) sa týkajú článku 9 smernice Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva [2] (ďalej len „smernica"). Vnútroštátny súd sa pýta, za akých podmienok môžu regióny využiť právomoc udeliť výnimku, ktorá prináleží členským štátom na základe článku 9 ods. 1 písm. c) smernice.

II — Uplatniteľné právo

A — *Smernica 79/409*

2. Smernica vychádza zo skutočnosti, že populácia niektorých druhov vtákov, ktoré sa vyskytujú na európskom území členských štátov a na ktoré sa vzťahuje Zmluva ES, klesá, čo „predstavuje vážne ohrozenie zachovania prírodného prostredia predovšetkým tým, že ohrozuje biologickú rovnováhu" (druhé odôvodnenie). Účinná ochrana vtákov sa považuje za „typický problém životného prostredia prekračujúci hranice, ktorý si vyžaduje spoločnú zodpovednosť" (tretie odôvodnenie). Cieľom ochrany je „dlhodobá ochrana a manažment prírodných zdrojov [hospodárenie s prírodnými zdrojmi — *neoficiálny preklad*] ako neoddeliteľnej súčasti dedičstva národov Európy" a „udržanie a... zlepšenie prirodzenej rovnováhy medzi druhmi, pokiaľ je to možné" (ôsme odôvodnenie).

3. Na zabezpečenie účinnej ochrany stanovuje smernica tri druhy ustanovení. Po prvé, obsahuje všeobecný zákaz usmrcovania, odchytávania, rušenia, držby vtákov a ich uvádzania na trh, ako aj ničenia, poškodzovania alebo odstraňovania ich hniezd a ich vajec (články 5 a 6 ods. 1). Po druhé, pre druhy uvedené v prílohách ustanovuje výnimku z vyššie uvedených všeobecných ustanovení týkajúcich sa zákazov. Z toho

1 — Jazyk prednesu: holandčina.

2 — Ú. v. ES L 103, s. 1; Mim. vyd. 15/001, s. 98.

vyplýva, že pri druhoch uvedených v prílohe III sa povoľuje uvádzanie na trh a pri druhoch uvedených v prílohe II tiež lov, ak sú na tento účel stanovené a dodržované podmienky a obmedzenia (článok 6 ods. 2 až 4 a článok 7). To znamená, že všeobecné ustanovenia týkajúce sa zákazov sa naďalej uplatňujú v prípade tých druhov vtákov, ktoré nie sú uvedené v prílohách alebo ak sa nedodržiavajú podmienky a obmedzenia stanovené vo vyššie uvedených článkoch. Po tretie, podľa článku 9 smernice môžu členské štáty udeliť výnimku z vyššie uvedených všeobecných zákazov a z ustanovení týkajúcich sa predovšetkým uvádzania na trh a lovu.

4. Podľa článku 9 ods. 1 smernice môžu členské štáty udeliť výnimku z ustanovení článkov 5 až 8, ak neexistuje iné uspokojivé riešenie, z nasledujúcich dôvodov:

„a) — v záujme verejného zdravia a bezpečnosti,

— v záujme bezpečnosti vzdušného priestoru,

— aby sa zabránilo závažným škodám na úrode, hospodárskych zvieratách, lesoch, chove rýb a vodnom hospodárstve,

— na ochranu rastlinstva a živočíšstva;

b) s cieľom výskumu a vzdelávania, obnovy populácie, navrátenia druhov do ich biotopov a na držbu a chov nevyhnutný na tieto účely;

c) aby sa za prísne kontrolovaných podmienok a na základe výberu povolil odchyt, držba, chov alebo iné rozumné využívanie určitých vtákov v malom rozsahu."

5. Článok 9 ods. 2 stanovuje, že výnimky musia špecifikovať:

„— druhy, ktoré sú predmetom výnimiek,

— prostriedky, zariadenia alebo metódy povolené na odchyt alebo usmrcovanie,

— podmienky rizika a okolnosti času a miesta, za ktorých je možné takéto výnimky udeliť,

— orgán oprávnený vyhlásiť, že sa požadované podmienky uplatnia [že požadované podmienky nastali — *neoficiálny preklad*], a rozhodovať, aké prostriedky, zariadenia alebo metódy môžu byť použité, s akými obmedzeniami a kým,

— kontroly, ktoré budú vykonané."

6. Podľa článku 9 ods. 3 uvedenej smernice členské štáty zašlú každoročne Komisii správu o vykonávaní tohto článku. Komisia „vždy zaistí, že dôsledky týchto výnimiek nebudú v rozpore s touto smernicou. Na tento účel prijme primerané kroky" (článok 9 ods. 4).

B — *Vnútroštátne právo*

7. Smernica bola do talianskeho právneho poriadku prebratá článkom 19a talianskeho zákona č. 157/92 z 11. februára 1992, ktorý bol zavedený zákonom č. 221 z 3. októbra 2002 (ďalej len „zákon č. 157/92"). Jednotlivé ustanovenia tohto zákona sú zhrnuté nižšie.

8. Článok 19a ods. 1 zákona č. 157/92 udeľuje regiónom právomoc upraviť výnimky stanovené smernicou. V prípade uplatnenia týchto ustanovení sú regióny povinné zohľadniť kritériá a podmienky článku 9 smernice, ako aj zásady a ciele článkov 1 a 2 uvedenej smernice a konať v súlade s ďalšími ustanoveniami zákona č. 157/92.

9. Článok 19a ods. 2 stanovuje, že ak neexistuje iné uspokojivé riešenie, možno tieto výnimky povoliť v prípade, ak sú založené na niektorom z dôvodov uvedených v článku 9 ods. 1 smernice a ak uvádzajú formálne náležitosti (vymenované v článku 19a ods. 2).

10. Článok 19a ods. 3 zákona č. 157/92 stanovuje, že výnimky uvedené v odseku 1 sa udeľujú na vymedzené obdobia, pričom regióny musia najskôr povinne získať — nezáväzné — stanovisko Národného inštitútu pre voľne žijúce živočíchy (ďalej len „INFS") alebo inej inštitúcie uznávanej na regionálnej úrovni. Výnimky sa v žiadnom prípade nemôžu týkať druhov, ktorých počet vážne klesá.

11. Článok 19a ods. 4 stanovuje, že na návrh ministra regionálnych vecí po dohode s ministrom životného prostredia

a územného plánovania a po porade s Radou ministrov môže predseda Rady ministrov na žiadosť dotknutého regiónu zrušiť výnimky, ktoré tento región prijal v rozpore s ustanoveniami zákona č. 157/92 alebo smernice.

III — Skutkové okolnosti a konanie

12. Dňa 15. septembra 2003 povolil Regione Lombardia rozhodnutím č. 14250 lov voľne žijúcich vtákov patriacich k druhom pinky lesnej a pinky severskej počas loveckej sezóny 2003/2004. Združenie World Wild Life Fund Italia a ďalšie organizácie (ďalej len „žalobcovia") sa domáhali zrušenia tohto rozhodnutia z dôvodu, že povoľuje používanie piniek lesných [3] a piniek severských [4] ako živé vábniky, zatiaľ čo sú oba druhy chránené.

13. Žalobcovia následne dodali, že článok 19a zákona č. 157/92 je v rozpore so smernicou, pokiaľ regiónom zveruje právomoc upraviť uplatňovanie výnimiek stanovených v smernici bez toho, aby stanovil spôsob určenia a dodržiavania maximálneho počtu jedincov, ktoré možno uloviť na celom vnútroštátnom území.

14. Žalobcovia nakoniec tvrdili, že pokiaľ ide o účinnú kontrolu, nebolo nič stanovené. Regióny nijako neupravili prísny režim kontroly umožňujúci preskúmať, či ustanovenia v tejto oblasti boli skutočne dodržané, pokiaľ ide o vtáky, ktoré možno loviť.

15. Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia má pochybnosti o tom, že by článok 19a zákona č. 157/92 zabezpečoval účinné uplatňovanie článku 9 ods. 1 písm. c) smernice. Po prvé, určenie maximálneho počtu jedincov, ktoré možno uloviť, podlieha nezáväznému, hoci povinnému, stanovisku INFS alebo iných inštitúcií uznávaných na regionálnej úrovni bez toho, aby stanovilo systém, ktorý by tento počet určil záväzným spôsobom pre celé vnútroštátne územie. Po druhé, vnútroštátna právna úprava nestanovuje mechanizmus umožňujúci rozdeliť medzi regióny množstvá vtákov, ktoré možno loviť. Vnútroštátny súd sa nakoniec pýta, či systém kontroly súladu regionálnych opatrení s vnútroštátnou právnou úpravou a právom Spoločenstva zodpovedá, vzhľadom na dlhé trvanie postupu, ktorý predpokladá, požiadavke rýchlosti spojenej s potrebou vyhnúť sa nezákonným lovom počas krátkeho obdobia (približne 40 dní), v ktorom sa výnimka uplatňuje.

3 — Odborný názov: Fringilla coelebs.

4 — Odborný názov: Fringilla montifringilla.

16. Vnútroštátny súd preto rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto otázky:

„1. Má sa smernica 79/409/EHS vykladať tak, že členské štáty sú nezávisle od vnútorného rozdelenia právomocí medzi štát a regióny, určeného vnútroštátnymi právnymi poriadkami, povinné stanoviť ustanovenia na jej prebratie, ktoré pokryjú všetky situácie, ktoré táto smernica považuje za hodné ochrany, najmä pokiaľ ide o zabezpečenie toho, aby lov na základe výnimky neprekročil malý rozsah stanovený v článku 9 ods. 1 písm. c) smernice?

2. Pokiaľ ide konkrétne o počet, ktorý možno na základe výnimky uloviť, má sa smernica 79/409/EHS vykladať v tom zmysle, že vnútroštátne ustanovenie, ktorým sa smernica preberá, musí odkazovať na určený alebo určiteľný parameter, aj keď zverený kvalifikovaným odborným organizáciám, tak, aby sa lov na základe výnimky uskutočnil na základe ukazovateľov, ktoré objektívne stanovujú kvantitatívny objem, ktorý nemožno prekročiť v rámci štátu alebo regiónu vzhľadom na existenciu prípadných odlišných podmienok životného prostredia?

3. Je vnútroštátne ustanovenie uvedené v článku 19a zákona č. 157/92, ktoré podriaďuje určenie tohto parametru povinnému, nie však záväznému, stanovisku INFS, pričom zároveň neupravuje postup o uzavretí dohody medzi regiónmi, ktorá pre každý druh stanoví záväzným spôsobom rozdelenie maximálneho počtu jedincov, zodpovedajúce na vnútroštátnej úrovni malému rozsahu, ktorý možno na základe výnimky uloviť, vyjadrením správneho uplatnenia článku 9 smernice 79/409/EHS?

4. Môže postup kontroly stanovený v článku 19a zákona č. 157/92, pokiaľ ide o súlad lovu na základe výnimiek udelených talianskymi regiónmi s právnou úpravou Spoločenstva, zabezpečiť vzhľadom na to, že sa vykonáva na základe výzvy, pričom podlieha lehotám, ku ktorým patria tiež lehoty potrebné na prijatie a zverejnenie opatrení, počas ktorých plynie krátke obdobie, v ktorom je tento lov povolený, účinné uplatnenie smernice 79/409/EHS?“

IV — O prípustnosti

17. Regione Lombardia a Associazione migratoristi italiani (ďalej len „ANUU“) majú

pochybnosti o prípustnosti tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania z dôvodu, že taliansky súd žiada Súdny dvor, aby rozhodol o relevantnosti a zákonnosti rozdelenia normatívnych právomocí talianskeho štátu, ktorého regionálna štruktúra je upravená na ústavnej úrovni.

18. ANUU tvrdí, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je okrem toho neprípustný z dôvodu, že otázky, ktoré položil vnútroštátny súd, sa týkajú viac súladu predmetných talianskych ustanovení s článkom 9 smernice ako výkladu dosahu tohto ustanovenia.

19. Zo znenia prejudiciálnych otázok, ako aj z vnútroštátneho rozhodnutia vyplýva, že vnútroštátny súd sa snaží získať výklad článku 9 smernice. Z vnútroštátneho rozhodnutia je zrejmé, že vnútroštátny súd sa domnieva, že výklad smernice je potrebný na posúdenie súladu zákona č. 157/92 so smernicou. V prípade tohto konania Súdny dvor síce nemôže rozhodovať o súlade vnútroštátnych ustanovení s právom Spoločenstva, avšak „môže poskytnúť výklad práva Spoločenstva, ktorý vnútroštátnemu súdu umožní vyriešiť právny problém, ktorý mu bol predložený“. [5]

5 — Pozri napríklad rozsudok z 23. novembra 1989, Parfümerie-Fabrik 4711, C-150/88, Zb. s. 3891, bod 12.

20. Preto sa domnievam, že tento návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

V — O veci samej

A — *Všeobecné úvahy*

21. Otázky, ktoré položil vnútroštátny súd, sa v podstate týkajú vykonania smernice a najmä jej článku 9. Táto vec je tak ďalšou zo série vecí, v ktorých sa Súdny dvor vyjadroval k smernici. [6]

22. Konkrétne ide o uplatnenie článku 9 ods. 1 písm. c) a článku 9 ods. 2 uvedenej smernice. V tejto súvislosti zohráva pri vykonávaní tohto ustanovenia dôležitú úlohu usporiadanie talianskeho štátu. Vykonávanie a uplatňovanie článku 9 je zverené regiónom.

6 — Pozri najmä rozsudky z 8. júla 1987, Komisia/Belgicko, 247/85, Zb. s. 3029, a Komisia/Taliansko, 262/85, Zb. s. 3073; z 15. marca 1990, Komisia/Holandsko, C-339/87, Zb. s. I-851; zo 7. marca 1996, Associazione Italiana per il WWF a i., C-118/94, Zb. s. I-1223, a z 9. decembra 2004, Komisia/Španielsko, C-79/03, Zb. s. I-11619.

V rámci tejto decentralizovanej štruktúry sa nastoľujú tieto otázky:

1. V akej výške je potrebné konštatovať, že ide o zodpovedný lov niektorých druhov vtákov v malom rozsahu? Aké kritéria je potrebné uplatniť na určenie „malého rozsahu" vtákov?

2. Akým spôsobom sa má rozdeliť stanovený „malý rozsah"?

3. Ako možno zabezpečiť, aby sa pri vykonávaní na regionálnej úrovni neprekročilo maximálne množstvo vtákov určitého druhu, ktoré sa môžu loviť, stanovené pre celé územie členského štátu?

4. Je kontrola nad vytváraním právnej úpravy týkajúcej sa lovu zo strany príslušných orgánov a dodržiavanie povolení na lov upravené dostatočným spôsobom?

23. Pokiaľ ide o všeobecný rámec, je tiež potrebné zohľadniť vyššie citovanú judikatúru (pozri bod 21) Súdneho dvora týkajúcu sa článku 9 ods. 1 písm. c) smernice.

B — *Článok 9 ods. 1 písm. c) smernice*

24. Druhy vtákov, ktoré nie sú uvedené v prílohe II smernice, v zásade podliehajú zákazu lovu na základe článku 5 smernice. Podľa článku 9 ods. 1 písm. c) uvedenej smernice môžu členské štáty udeliť výnimku najmä z článku 5, ak neexistuje iné uspokojivé riešenie, „aby sa za prísne kontrolovaných podmienok a na základe výberu povolil odchyt, držba, chov alebo iné rozumné využívanie určitých vtákov v malom rozsahu".

25. Podľa judikatúry Súdneho dvora je povolené udeliť výnimku zo zákazu lovu tých druhov vtákov, ktoré nie sú uvedené v prílohe II smernice, na ktorú odkazuje jej článok 7 ods. 1, najmä z dôvodu, ktorý je uvedený v článku 9 ods. 1 písm. c) tejto smernice.[7] V dôsledku toho môže lov voľne žijúcich vtákov pre zábavu predstavovať rozumné využívanie, ktoré je povolené podľa článku 9 ods. 1 písm. c) smernice.[8]

7 — Rozsudok Associazione Italiana per il WWF a i., už citovaný v poznámke pod čiarou 6, bod 21.

8 — Rozsudky zo 16. októbra 2003, Ligue pour la protection des oiseaux a i. C-182/02, Zb. s. I-12105, bod 11, a Komisia/Taliansko, už citovaný v poznámke pod čiarou 6, bod 38.

26. Možnosť udeliť výnimku zo zákazu lovu, ktorá je stanovená v článku 9 ods. 1 písm. c) a článku 9 ods. 2 smernice, je spojená so štyrmi podmienkami. Po prvé, členský štát musí obmedziť výnimky na prípady, v ktorých neexistuje iné uspokojivé riešenie. [9] Po druhé, lov musí byť selektívny a musí sa vykonávať za prísne kontrolovaných podmienok. Po tretie, lov možno povoliť iba vtedy, ak sa týka niektorých vtákov v malom rozsahu. Po štvrté, výnimka zo zákazu lovu musí presne spĺňať formálne podmienky uvedené v článku 9 ods. 2 smernice, ktorých účelom je obmedziť výnimky na to, čo je striktne nevyhnutné, a umožniť ich kontrolu zo strany Komisie.

27. Druhá podmienka je splnená, ak vnútroštátna právna úprava zabezpečí, že lov sa bude vykonávať prísne kontrolovaným a selektívnym spôsobom. [10] To znamená, že orgány poverené uplatňovaním nariadení o výnimkách musia zabezpečiť intenzívnu kontrolu tak, aby boli porušitelia vystavení vážnej hrozbe stíhania a sankcií.

28. Podľa tretej podmienky musí vnútroštátna právna úprava zabezpečiť, že druhy vtákov, ktoré nie sú uvedené v prílohe II, sa budú loviť iba v malom rozsahu a že populácia predmetných druhov bude zachovaná uspokojivým spôsobom.

29. V prípade nesplnenia týchto podmienok nemožno využívanie populácií vtákov pre zábavu v žiadnom prípade považovať za rozumné využívanie, a teda toto využívanie nie je v zmysle jedenásteho odôvodnenia smernice prípustné. V tejto súvislosti z článku 2 v spojení s jedenástym odôvodnením vyplýva, že kritérium „malého rozsahu" nemá absolútnu povahu, ale sa vzťahuje na zachovanie celkovej populácie a na reprodukčný stav predmetného druhu. [11]

30. Vo svojej druhej správe o uplatnení smernice 79/409 [12] zverejnenej v roku 1993 Komisia vypracovala metódu, na základe ktorej sa stanoví, čo je potrebné považovať za malé množstvo na účely uplatnenia článku 9 ods. 1 písm. c). Na udržanie alebo zabezpečenie stability danej populácie je potrebné zohľadniť reprodukčný stav a celkovú ročnú úmrtnosť prirodzenou smrťou, ako aj — pri druhoch, ktoré možno loviť, — úbytok v dôsledku lovu na základe

9 — Prvá podmienka sa nemôže považovať za splnenú v prípade, ak sa obdobie, počas ktorého platí výnimka na lov, bez toho, aby to bolo nevyhnutné, nezhoduje s obdobiami, pre ktoré smernica stanovuje osobitnú ochranu; pozri rozsudok Komisia/Taliansko, už citovaný v poznámke pod čiarou 6, bod 39.

10 — Rozsudok z 27. apríla 1988, Komisia/Francúzsko, 252/85, Zb. s. 2243, bod 28.

11 — Tamže.

12 — KOM(93) 572, konečné znenie, z 24. novembra 1993.

použitia bežných metód. Ak v prípade rovnováhy medzi reprodukciou a ročnou úmrtnosťou, zostane stav populácie celkovo stabilný, nemôže povolenie výnimky z osobitnej metódy odchytu tohto „malého rozsahu" túto rovnováhu narušiť.

31. Na základe ornitologických štúdií Komisia dospela k záveru, že za malý rozsah možno v zmysle článku 9 ods. 1 písm. c) smernice považovať úbytok menší ako 1 % celkovej ročnej úmrtnosti príslušnej populácie pri druhoch, ktoré nemožno loviť. Pri dodržaní tejto hornej hranice nie je stabilita predmetného druhu ohrozená. [13]

32. Nakoniec opatrenia, ktorými sa lov povoľuje na základe článku 9 ods. 1 písm. c) smernice, musia v súlade s odsekom 2 toho istého článku špecifikovať:

— druhy, ktoré sú predmetom výnimiek,

— prostriedky, zariadenia alebo metódy povolené na odchyt alebo usmrcovanie,

— podmienky rizika a okolnosti času a miesta, za ktorých je možné takéto výnimky udeliť,

— orgán oprávnený vyhlásiť, že sa požadované podmienky uplatnia [že požadované podmienky nastali — *neoficiálny preklad*], a rozhodovať, aké prostriedky, zariadenia alebo metódy môžu byť použité, s akými obmedzeniami a kým, a

— kontroly, ktoré budú vykonané. [14]

33. Vzhľadom na tieto skutočnosti teraz preskúmam prejudiciálne otázky.

34. Predovšetkým podotýkam, že „malý rozsah", ktorý bol v prejednávanej veci povolený, zrejme prekračuje medze vyplývajúce z článku 9 smernice.

13 — Je pravda, že toto kritérium malého rozsahu nie je pre členské štáty právne záväzné, avšak z dôvodu svojej vedeckej váhy sa môže použiť ako kritérium na posúdenie toho, či členský štát spĺňa podmienky týkajúce sa lovu malého množstva predmetných druhov podľa článku 9 ods. 1 písm. c) smernice; pozri rozsudok z 19. mája 1998, Komisia/Holandsko, C-3/96, Zb. s. I-3031, body 69 a 70.

14 — Rozsudok Ligue pour la protection des oiseaux a i., už citovaný v poznámke pod čiarou 8, bod 18.

35. Podľa právnej úpravy lovu, ktorú prijal Regione Lombardia pre pinky lesné a pinky severské, bol povolený odlov 360 000 piniek lesných a 32 000 piniek severských za sezónu. Ak sa tieto množstvá dajú do súvislosti s kritériom, ktoré Komisia považuje za dôvodné na účely uplatnenia výnimky podľa článku 9 ods. 1 písm. c) smernice — a to maximálne 1 % ročnej úmrtnosti predmetnej populácie — tak by ročná úmrtnosť piniek lesných a piniek severských migrujúcich cez Regione Lombardia zodpovedala 36 miliónom a 3,2 miliónom vtákov. Ak sa ráta s tým, že ročná úmrtnosť je 30 % populácie — čo je pre malé migrujúce druhy vtákov realistický odhad — tak by pre samotný Regione Lombardia dosahovali relevantné populácie 120 miliónov piniek lesných a 10,7 milióna piniek severských.

C — *Prvá otázka*

36. Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či ustanovenia na prebratie smernice musia upravovať všetky situácie chránené touto smernicou. Vnútroštátny súd kladie túto otázku konkrétne v súvislosti s podmienkami, ktoré sú stanovené v článku 9 ods. 1 písm. c) smernice, a to, aby odchyt, držba alebo iné rozumné využívanie určitých vtákov zostali obmedzené na malý rozsah.

37. Aj keď článok 249 ES stanovuje, že smernice sú záväzné pre každý členský štát, ktorému sú určené, pokiaľ ide o výsledok, ktorého sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód sa ponecháva vnútroštátnym orgánom, neznamená to, že by vykonávanie smernice spadalo úplne len do politickej slobody členských štátov.

38. Po prvé, správne prebratie vyžaduje, aby sa podstata obsahu smernice prevzala do vnútroštátneho práva v dostatočne presnom a jasnom znení a pri dodržaní lehoty, ktorú smernica stanoví. [15] Pokiaľ ide o prebratie tejto smernice, Súdny dvor rozhodol, že kritériá, na základe ktorých môžu členské štáty povoliť výnimky zo zákazov stanovených v smernici, sa musia prebrať do presne vymedzených vnútroštátnych ustanovení, a to vzhľadom na to, že presnosť prebratia má osobitný význam v oblasti, v ktorej je členským štátom zverené hospodárenie s prírodným dedičstvom, na ich príslušnom území. [16]

39. Po druhé, členské štáty majú povinnosť vypracovať právny a správny rámec umožňujúci náležité uplatňovanie a dodržiavanie vnútroštátnych predpisov, do ktorých sú začlenené pravidlá stanovené smernicou. To znamená, že orgány, ktorým je zverená právomoc uplatňovať tieto ustanovenia,

15 — Pozri najmä rozsudok z 13. marca 1997, Komisia/Francúzsko, C-197/96, Zb. s. I-1489, bod 15.

16 — Rozsudky Komisia/Taliansko, už citovaný v poznámke pod čiarou 6, bod 9; Komisia/Belgicko, už citovaný v poznámke pod čiarou 6, bod 9, a Komisia/Holandsko, už citovaný v poznámke pod čiarou 6, bod 28.

budú mať príslušnú právomoc, budú upravené prostriedky kontroly dodržiavania týchto ustanovení, bude zabezpečená právna ochrana, budú zavedené opravné prostriedky, stanovené sankcie za porušenie týchto ustanovení a bude vytvorený systém na stíhanie týchto porušení.

40. Nakoniec, dosiahnutie cieľov smernice sa musí zabezpečiť plným uplatňovaním vnútroštátnych ustanovení na prebratie smernice príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a v prípade ich porušenia uložením vierohodných sankcií. [17] V rozsudku Marks & Spencer Súdny dvor rozhodol, že „prijatie vnútroštátnych opatrení správne preberajúcich smernicu nevyčerpáva účinky smernice. Členské štáty sú povinné skutočne zabezpečiť plné uplatnenie smernice aj po prijatí uvedených opatrení". Súdny dvor rozhodol, že jednotlivci sú oprávnení odvolávať sa pred vnútroštátnym súdom proti štátu na ustanovenia smernice, ktoré sa zdajú z pohľadu ich obsahu ako nepodmienečné a dostatočne presné, a to „vo všetkých prípadoch, kde nie je účinne zaručené dôsledné uplatňovanie tejto smernice, teda nielen v prípade jej neprebratia alebo nesprávneho prebratia, ale aj v prípade, ak sa vnútroštátne predpisy správne preberajúce dotknutú smernicu neuplatňujú tak, aby zabezpečili účel smernice". [18]

41. V prejednávanej veci nie je splnená druhá podmienka na správne vykonávanie.

42. Podľa článku 9 ods. 1 písm. c) smernice môžu členské štáty prostredníctvom výnimiek za stanovených podmienok umožniť poľovanie chránených druhov, ktorých lov je zakázaný. Podľa jednej z podmienok, ktorú je potrebné splniť, musí vnútroštátna právna úprava zabezpečiť, že druhy vtákov, ktoré nie sú uvedené v prílohe II, sa budú loviť len v malom rozsahu a že populácia predmetných druhov bude zachovaná na uspokojivej úrovni.

43. Článok 19a ods. 1 zákona č. 157/92 priznáva regiónom právomoc využiť tieto možnosti uplatnenia osobitných výnimiek. Tieto regióny sú, ako zodpovedné verejnoprávne orgány, samozrejme povinné dodr-

17 — Pozri body 23 až 27 mojich návrhov z 23. septembra 2004 vo veci Komisia/Írsko (rozsudok z 26. apríla 2005, C-494/01, Zb. s. I-3331).

18 — Rozsudok z 11. júla 2002, Marks & Spencer, C-62/00, Zb. s. I-6325, bod 27.

žiavať kritériá a podmienky stanovené v článku 9 ods. 1 a 2 smernice.

44. Domnievam sa, že zverenie takejto úlohy iba príslušným regionálnym orgánom nepostačuje na zabezpečenie správneho vykonania smernice z toho dôvodu, že taliansky zákonodarca tak nezabezpečil, že odchyty predmetných druhov, ktoré príslušné regionálne orgány zvlášť povolia, neprekročia ako celok úroveň „malého rozsahu" podľa článku 9 ods. 1 písm. c) smernice.

45. V dôsledku toho, že talianska právna úprava na prebratie smernice nestanovuje mechanizmus zisťovania celkového rozsahu odchytov povolených na talianskom území a že sa neprijalo žiadne opatrenie na zabezpečenie toho, aby príslušné regióny neprekročili maximálnu úroveň, nie je teda zabezpečené, že smernica je správne prebratá. Okrem toho toto zistenie nijako neuberá na politickej slobode členských štátov v rámci ich vnútroštátneho usporiadania, pokiaľ ide o vykonanie smernice a zabezpečenie dodržiavania dotknutých ustanovení.

46. Z tohto dôvodu navrhujem odpovedať na prvú otázku v tom zmysle, že článok 9 ods. 1 písm. c) smernice zaväzuje členské štáty pri preberaní tohto ustanovenia, aby zabezpečili, že v prípade uplatnenia výnimky, ktorú toto ustanovenie umožňuje, neprekročia povolené odchyty maximálne množstvá, na ktoré odkazuje výraz „v malom rozsahu". Aj keď je vykonanie zverené decentralizovaným regionálnym orgánom, členské štáty zostávajú povinné zabezpečiť výsledok zamýšľaný v článku 9 ods. 1 písm. c) uvedenej smernice.

D — *O druhej otázke*

47. Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či vnútroštátne ustanovenia na prebratie smernice musia odkazovať na určený alebo určiteľný parameter, na základe ktorého možno stanoviť malý rozsah vtákov, ktoré možno loviť.

48. Z jedenásteho odôvodnenia smernice vyplýva, že kritérium „malého rozsahu" nie je absolútnym kritériom, avšak musí súvisieť s úrovňou populácie predmetného druhu, výškou jej reprodukcie v celom Spoločenstve a jej ročnou úmrtnosťou.

49. Článok 2 smernice stanovuje, že členské štáty prijmú všetky opatrenia potrebné na

zachovanie populácie všetkých druhov vtákov na úrovni, ktorá zodpovedá ekologickým, vedeckým a kultúrnym požiadavkám, berúc do úvahy aj hospodárske a rekreačné požiadavky, alebo na prispôsobenie populácie týchto druhov tejto úrovni.

50. V dôsledku toho musí vnútroštátna právna úprava zabezpečiť, aby členské štáty pri určovaní „malého rozsahu" zohľadnili úroveň populácie predmetného druhu, výšku jej reprodukcie v celom Spoločenstve a jej ročnú úmrtnosť tak, aby sa populácia týchto druhov zachovala na uspokojivej úrovni.

51. V dôsledku toho je potrebné odpovedať na druhú otázku v tom zmysle, že smernica vyžaduje, aby vnútroštátne ustanovenia na jej prebratie zabezpečili, že pri určovaní „malého rozsahu" sa zohľadní veľkosť populácie predmetného druhu, výška jej reprodukcie v celom Spoločenstve a jej ročná úmrtnosť tak, aby sa mohlo zabezpečiť, že populácia predmetného druhu bude zachovaná na uspokojivej úrovni.

E — *O tretej otázke*

52. Tretia a štvrtá otázka sa týkajú zlučiteľnosti vnútroštátneho opatrenia s právom Spoločenstva. V súvislosti s touto vecou však Súdny dvor nemôže rozhodovať o zlučiteľnosti vnútroštátnych ustanovení s právom Spoločenstva, ale môže vnútroštátnemu súdu poskytnúť „výklad práva Spoločenstva, ktorý mu umožní vyriešiť právny problém, ktorý mu bol predložený". [19]

53. V dôsledku toho je potrebné domnievať sa, že vnútroštátny súd sa svojou otázkou v podstate pýta, či sa má článok 9 ods. 1 písm. c) smernice vykladať v tom zmysle, že z neho vyplýva povinnosť zaviesť postup spolupráce medzi regiónmi, ktorý umožní záväzne stanoviť spôsob, akým majú byť úbytky rozdelené.

54. Vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania poznamenal, že na základe článku 19a ods. 3 zákona č. 157/92 sú regióny povinné pred tým, než začnú uplatňovať svoju právnu úpravu týkajúcu sa lovu na základe článku 9 smernice, konzultovať INFS alebo inú uznávanú vedeckú inštitúciu.

19 — Pozri najmä rozsudok Parfümerie-Fabrik 4711, už citovaný v poznámke pod čiarou 5, bod 12.

55. Táto povinnosť však nezaručuje, že podmienky stanovené smernicou budú dodržané, a to z toho dôvodu, že stanovisko inštitútu nie je záväzné.

56. V bode 46 vyššie som poznamenal, že článok 9 ods. 1 písm. c) smernice stanovuje, že členské štáty sú pri vykonávaní tohto ustanovenia povinné zabezpečiť, aby v prípade uplatnenia stanovenej výnimky povolené odchyty neprekročili maximálne množstvo, na ktoré odkazuje výraz „v malom rozsahu". Hoci je vykonanie zverené decentralizovaným územným orgánom, členské štáty zostávajú povinné zabezpečiť zamýšľaný výsledok na základe článku 9 ods. 1 písm. c) smernice.

57. Skutočnosť, že na zabezpečenie tohto výsledku zvolí zákonodarca postup spolupráce alebo mechanizmus rozdelenia alebo iný postup, spadá do politickej slobody členských štátov v rámci ich vnútroštátneho usporiadania, pokiaľ ide o vykonanie smernice. Bez ohľadu na riešenie, ktoré zvolil zákonodarca, sa musí zabezpečiť, že príslušné regióny neprekročia celkový počet povolených odchytov predmetných druhov a že odchyt, držba alebo iné rozumné využívanie predmetných druhov vtákov zostanú na celom vnútroštátnom území obmedzené na malý rozsah.

58. Na tretiu otázku je potrebné odpovedať tak, že článok 9 ods. 1 písm. c) smernice stanovuje, že členské štáty sú pri vykonávaní tohto ustanovenia povinné zabezpečiť, aby príslušné regióny spolu neprekročili celkový počet povolených odchytov predmetných druhov.

F — *O štvrtej otázke*

59. Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 9 ods. 1 písm. c) smernice bráni takému vnútroštátnemu postupu kontroly, ako je postup stanovený v článku 19a zákona č. 157/92, ktorému predchádza výzva podliehajúca technickým lehotám, počas ktorých plynie krátke obdobie, v ktorom je tento lov povolený.

60. Článok 19a ods. 4 zákona č. 157/92 stanovuje, že na návrh ministra regionálnych vecí po dohode s ministrom životného prostredia a územného plánovania a po porade s Radou ministrov môže predseda Rady ministrov na žiadosť dotknutého regiónu zrušiť výnimky, ktoré tento región prijal v rozpore s ustanoveniami zákona č. 157/92 alebo smernice.

61. Zo spisu vyplýva, že voči tejto forme kontroly boli uplatnené dve výhrady:

a) táto kontrola nezohľadňuje možnosť, keď rozhodnutia prijaté jedným alebo viacerými regiónmi síce môžu byť v súlade so smernicou, avšak v spojení s rozhodnutiami prijatými inými regiónmi môžu do veľkej miery prevýšiť normu obsiahnutú v článku 9 ods. 1 písm. c) smernice;

b) postup stanovený v článku 19a ods. 4 zákona č. 157/92 neumožňuje zabezpečiť dostatočnú kontrolu dodržiavania smernice z dôvodu, že stanovené lehoty vedú k tomu, že regionálne rozhodnutia, ktoré sú v rozpore so smernicou a s vnútroštátnou právnou úpravou prijatou na jej prebratie, nemožno včas zrušiť.

62. Aj bez výslovného preskúmania týchto výhrad možno z predmetu a dosahu článku 9 ods. 1 písm. c) smernice vyvodiť, aké sú podmienky, ktoré musí vnútroštátna právna úprava na prebratie tohto ustanovenia spĺňať. Ako som už uviedol v bode 46 vyššie, smernica predpokladá, že vnútroštátna právna úprava musí zabezpečiť rešpektovanie maximálnych množstiev odchytov vyplývajúcich z článku 9 ods. 1 písm. c) smernice. Právomoc zasiahnuť včas a dostatočným spôsobom v prípade, ak rozhodnutia príslušných regionálnych orgánov vedú alebo môžu viesť k výsledku, ktorý je v rozpore s touto smernicou, je logicky tiež súčasťou tejto záruky.

63. Na štvrtú otázku teda môžem odpovedať takto: z povinnosti členských štátov zabezpečiť dodržiavanie maximálnych množstiev odchytov stanovených na základe článku 9 ods. 1 písm. c) smernice aj v prípade decentralizovaného vykonávania uvedenej smernice vyplýva, že vnútroštátna právna úprava zabezpečí dostatočnú a včasnú kontrolu rozhodnutí príslušných regionálnych orgánov.

VI — Návrh

64. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy sa domnievam, že na otázky, ktoré položil

Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia, je potrebné odpovedať takto:

1. Článok 9 ods. 1 písm. c) smernice Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva zaväzuje členské štáty pri preberaní tohto ustanovenia, aby zabezpečili, že v prípade uplatnenia výnimky, ktorú toto ustanovenie umožňuje, neprekročia povolené odchyty maximálne množstvá, na ktoré odkazuje výraz „v malom rozsahu". Aj keď je vykonanie zverené decentralizovaným regionálnym orgánom, členské štáty zostávajú povinné zabezpečiť výsledok zamýšľaný článkom 9 ods. 1 písm. c) uvedenej smernice.

2. Smernica 79/409 vyžaduje, aby vnútroštátne ustanovenia na prebratie smernice zabezpečili, že pri určovaní „malého rozsahu" sa zohľadní veľkosť populácie predmetného druhu, výška jej reprodukcie v celom Spoločenstve a jej ročná úmrtnosť tak, aby sa mohlo zabezpečiť, že populácia predmetného druhu bude zachovaná na uspokojivej úrovni.

3. Na tretiu otázku je potrebné odpovedať tak, že článok 9 ods. 1 písm. c) smernice 79/409 stanovuje pre členské štáty povinnosť, aby pri vykonávaní tohto ustanovenia zabezpečili, že príslušné regióny spolu neprekročia celkový počet povolených odchytov predmetných druhov.

4. Na štvrtú otázku teda môžem odpovedať takto: z povinnosti členských štátov zabezpečiť dodržiavanie maximálnych množstiev odchytov stanovených na základe článku 9 ods. 1 písm. c) smernice 79/409 aj v prípade decentralizovaného vykonávania uvedenej smernice vyplýva, že vnútroštátna právna úprava musí zabezpečiť dostatočnú a včasnú kontrolu rozhodnutí príslušných regionálnych orgánov.